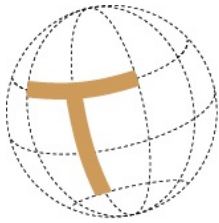
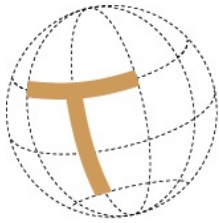

Genero-ezberdintasuna Busturialde-Urdaibain

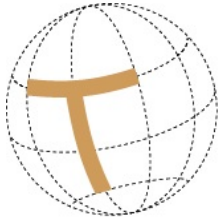
- ❖ Emakumeak biztanleriaren erdia baino zertxobait gehiago dira, %51, Bizkaiko Lurralde Historikoan %52 eta EAEn %51,5.
- ❖ Bermeo, Gernika-Lumo eta Mundaka bezalako herri handietan gizonak baino emakume gehiago daude, eta herri txikietan, berriz, Ean, Ereñon, Errigoitin, emakumeak baino gizon gehiago daude.
- ❖ Emakumeak 65 urtetik gorako gizonak baino gehiago dira, eta adinean aurrera egin ahala, emakume gehiago daude. 85 urtetik gorako taldean, emakumeen kopurua gizonena baino bi aldiz handiagoa da: 1.347 eta 611, hurrenez hurren. Zahartzaroa oso feminizatuta dago.
- ❖ 85 urtetik gorako pertsonen herena bakarrik bizi da, eta hamarretik zortzi emakumeak dira. Inguru horretan, bakarrik bizi diren 85 urtetik gorako 500 emakume inguru daudela zenbatetsi daiteke, eta horietatik %80 Bermeon eta Gernika-Lumon bizi dira, eta 100 inguru udalerrri txikiagoetan..
- ❖ 100 urte eta gehiago dituzte hamahiru emakume eta lau gizon..
- ❖ Emakumeak dira zainketa-lana gehien egiten dutenak, baina baita urte luzeetan zaindu beharko direnak ere, euren bizitza luzea eta mendekotasuna duten urteak direla eta. 2013. urtean, Euskal Autonomia Erkidegoan, osasun txarrez bizi izan ziren urteak 13,3 izan ziren emakumeentzat eta 10,3 gizonentzat..
- ❖ 2020an, Diru-sarrerak Bermatzeko Errenta kobratu zuten 65 urtetik gorako 171 pertsonetatik, hamarretik zazpi emakumeak ziren, pentsio baxuen ordainetan. Emakume horietatik gehienak ez dira alokairuan bizi.
- ❖ 2000. urtean, 316 emakume izan ziren ama, eta kopuru hori gora joan zen gutxi gorabehera, 2008ko krisiak ere ez zuen eraginik izan haur gutxiago izateko, eta 2011. urtean kopuru maximora iritsi zen, 452 haur jaio ziren. Urte horretatik aurrera jaisten hasten da, eta 2019an ama izan ziren 283.
- ❖ 2020an, ama izan ziren emakumeen ehuneko txiki bat (% 12) hirugarren alaba edo gehiago izatera bultzatu zen; gainerako erditzeak lehen edo bigarren izan ziren.
- ❖ Gero eta emakume gehiagok erabakitzen dute ezkontuta egon gabe ama izatea, 2000. urtean %10 izatetik 2020an %42 izatera.

- ❖ Ama diren emakumeen artean ere gero eta emakume migratzaile gehiago dago. Bizkaian, 2000. urtean, erditu zuten emakumeen artean migratzaileak %2,7 ziren, eta 2019an %24,8.
- ❖ Busturialdea-Urdaibain bizi garen emakumeen ia hamarretik bat migratzailea da, ehuneko hori handiagoa da Gernika-Lumon. Udalerri honetan eta Bermeon gehienak Errumaniatik etorri dira. Emakume migratzaileak gazteak edo adin ertainekoak dira, ez dago ia atsorik.
- ❖ Migratzaileen artean, emakumeak % 55^a dira eta desberdintasun oso txikiak daude udalerrien arabera.
- ❖ Emakumeen okupazio-tasa, 2018an (hau da, enplegu bat, lan-kontzeptua zabalagoa baita, nahiz eta ordaindu gabeko eta familian egiten diren zaintza- eta etxe-kontzeptuak bezala ordaintzen ez den), % 45,4koa zen, eta gizonen kasuan, % 51,1. 5,6 puntu horien arteko aldea genero-aldea da, Bizkaian baino txikiagoa, 8,7 puntu baitira.
- ❖ Bermeon eta Gernika-Lumon, 2000tik 2019ra bitartean, emakumeen okupazio-tasa handituz joan da pixkanaka, 10 puntura iritsi arte; gizonezkoen okupazio-tasa, berriz, 7 puntura jaitsi da.
- ❖ Tokiko enpresetan, emakumeen Gizarte Segurantzako afiliazio-tasa gizonena baino txikiagoa da, 2000tik 2018ra. Hala da industrian (soldata altuenak), ikus Ajangiz-Maier, Murueta-Astilleros. Aitzitik, Busturia eta Forua udalerrietan, esaterako, emakumeen afiliazio-tasa gizonena baino handiagoa da (zaharren egoitzak...). Bermeon eta Gernika-Lumon, ekoizpen-sarearen aniztasun handiagoa dela eta, enpresen Gizarte Segurantzako afiliazioa orekatuago dago bi sexuen artean, nahiz eta beti gizonen aldekoa den, batez ere Bermeon.
- ❖ Emakume gehiago daude **langabezian erregistraturiko** gizonak baino; 2020an, urtarrilean, Covid 19aren aurretik, 1.248 emakume zeuden, eta 1.069 gizon, abenduan, 1.148 gizonezko eta 1.305 emakumezko.
- ❖ 2007az geroztik, Busturialdean erregistratutako langabezia handiagoa izan da beti emakumeen artean (%12,4) gizonen artean baino (%10,4). 2009an bakarrik (2008ko krisiaren ondoren), emakumeak baino 50 gizon gehiago zeuden (eraikuntzaren erorketaren ondorioz). Emakume eta gizon kopuru bera egon da langabezian 2010ean eta 2013an. Gainerako urteetan, gizonezkoak baino emakume gehiago dago beti.
- ❖ Emakume gazteen artean (25 urtetik beherakoak), 2020an, langabezia txikiagoa izan da gizon gazteen artean baino, haien ikasketak luzeagoak direlako. Baina adin handieneko taldean, langabeziak gehiago eragiten die emakumeei.

- ❖ Covid19a dela eta, ERTEak ezagutu digutu, 929 emakumek eta 979 gizonek hartu zuten egoera hori pandemiaren hasieran. Sexu batek edo besteak presentzia handiagoa duen jarduera ekonomikoaren arabera izan da hori, industrian gizonetzkoena eta ostalaritzan eta zerbitzuetan emakumetzkoena.
- ❖ 2020an sinatutako ia 20.000 kontratuetatik ia %90 aldi baterakoak izan dira, eta, kasu honetan, bi sexuak egoera berean daude, nahiz eta emakumeek lanaldi partzialeko kontratu gehiago sinatu dituzten, ia gizonen bikoitza.
- ❖ Emakumeen batez besteko soldata, 2017. urtean, 9.681 €/urtekoa zen; gizonena, berriz, 14.599 €/urtekoa. Batez besteko errenta pertsonala ere (era guztietako diru-sarrerak) gizonena baino ia 9.000 €/urte txikiagoa da.
- ❖ **Pobreziaren feminizazioa** dela eta, Diru-Sarrerak Bermatzeko Errenta kobratzen duten ia 1.000 pertsonetatik %60 emakumeak dira.
- ❖ Ordaindu gabeko etxeko lanari dagokionez, ez dago Busturialdea-Urdaibaiko daturik. Bizkaiko Lurralde Historikoan kalkulatu da lan hori ordainduko balitz emakumeek egiten dutena 7.539.972 mila eurokoa izango litzatekeela eta gizonek egiten dutena 3.649.440 mila eurokoa. Kopuru horiek BPGren %27,7 dira, eta emakumeek gizonen baino bi aldiz gehiago ematen dute.
- ❖ EAerako Eustaten Denboraren Inkestaren arabera, emakumeek gizonen baino denbora gehiago ematen dute janaria prestatzen eta arropa zaintzen; gizonetakoek, berriz, denbora gehiago ematen dute beste moldaketa, kudeaketa eta erdiaisaldi batzuetan. Bi sexuek ordu kopuru bera inbertitzen dute erosketak egiteko. Adin txikikoak zaintzeko emakumeek denbora gehiago behar duten bitartean, gizonen gehiago erabiltzen dute pertsona helduak zaintzeko..
- ❖ Eustatek 2021 Emakumeen Nazioarteko Egunerako “EAEko emakumeek beren gain hartzen dituzte etxeko zainketa eta lanen %67,2. Lanean ari diren emakumeen %18,1 **ez dago oso gustura** ezkontideak edo bikotekideak etxeko lanak egiteko ematen duen laguntzarekin; gizonen kasuan, ehuneko hori %4,3ra murrizten da”.
- ❖ Ikasketa-mailari dagokionez, analfabetismoa hutsaren hurrengoa da, baina irakurtzen eta idazten ez dakiten emakume kopuru bikoitza dago, eta baita ikasketarik gabeko eta lehen mailako ikasketak dituztenen artean ere, hamarretik sei emakumeak dira. Lanbide eta bigarren mailako ikasketen kategorian, berriz, gizonen erdiak baino gehiago dira. Erdi eta goi mailako ikasketak dituztenen % 60 emakumeak dira eta bi sexuak egoera berean daude goi mailako ikasketetan.

TERRITORIOS EN CONFLICTO
GATAZKA EGOERAN DAUDEN LURRALDEAK
TERRITÓRIOS EM CONFLITO

- ❖ Ikastetxeetan ere mutil gehiago daude (209) neskek baino (64). Lanbide Heziketan eta Helduen Hezkuntzan gizon gehiago daude (323) emakumeak baino (174).
- ❖ Busturialdea-Urdaibaiko udaletan sei alkatesa eta hamalau alkate daude, 69 zinegotzi emakume eta 75 zinegotzi gizon eta hamahiru idazkari emakume eta sei udal idazkari gizon.
- ❖ 2008 eta 2019 urteen artean, Ertzaintzan 999 salaketa aurkeztu ziren emakumeen aurkako indarkeriagatik bikotekide edo bikotekide ohien aurka, eta 65 salaketa sexu erasoengatik. 2004 eta 2020 bitartean Bizkaian hil zituzten 58 emakumeetatik, 2009an Gernika-Lumon emakume bat hil zuen bere senarrak.